

**Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle:
Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle merituulivoiman kiinteistö- ja
tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 29/2026 vp)**

Hallituksen esityksen tavoitteena on ulottaa kiinteistöverotus koskemaan Suomen aluevesien ulkopuolisella Suomen talousvyöhykkeellä sijaitsevia merituulivoimaloita. Merituulivoimahankkeiden paikallista hyväksyttävyyttä pyritään parantamaan ohjaamalla osa talousvyöhykkeen kiinteistöverotuotoista kuntiin, joille kohdistuu alueellista haittaa. Talousvyöhykkeen voimaloihin ja muihin rakennuksiin ja rakennelmiin sovellettaisiin keskimääräisiä verotusarvoilla painotettuja kuntien veroprosentteja. Merituulivoimaloiden kiinteistöverotus pyritään saattamaan neutraaliksi tuotannoltaan vastaavien maatuulivoimaloiden kanssa keventämällä merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta arvostamislain muutoksilla.

Huomioita lakiesityksestä

Verotuksen ulottaminen Suomen talousvyöhykkeellä sijaitseviin merituulivoimaloihin on perusteltua julkisen talouden vahvistamisen näkökulmasta. Mahdollisimman laaja veropohja mahdollistaa alemmat veroasteet, jolloin verotuksen haitalliset käyttäytymisvaikutukset jäävät pienemmiksi (ks. Kari ym. 2013). Veropohjan ulottaminen talousvyöhykkeelle poistaa myös kannusteen välttää veroja sijoittamalla merituulivoimaloita aluevesien ulkopuolelle.

Talousvyöhykkeen alueet eivät kuulu mihinkään kuntaan, jolloin kiinteistöveroprosenttien määrittämiseen tarvitaan muita ratkaisuja kuin maalla ja aluevesillä. Veropohjilla painotettujen keskimääräisten veroprosenttien soveltaminen talousvyöhykkeellä sijaitseviin merituulivoimaloihin on perusteltua, jotta veroprosentit vastaisivat maan keskimääräistä tasoa.

Kuntien jako-osuuden suuruudeksi on määritetty 20 prosenttia Suomen talousvyöhykkeen kiinteistöverosta. Jakosuhteella valtion ja kuntien välillä ei ole oletettavasti merkitystä merituulivoimahankkeiden toteutumisen kannalta, sillä talousvyöhykkeen merituulivoimainvestoinnit eivät riipu kuntien kaavoituspäätöksistä. Oikeudenmukaisuusnäkökulmasta mahdollisten alueellisten haittojen kompensoimista voidaan silti pitää perusteena jakaa osa hyödyistä alueen kunnille. Kuntien ja valtion väliselle jakosuhteelle ei ole mahdollista löytää tutkimukseen perustuvaa selkeää perustetta vaan se on arvovalinta. Kuntien verotulojen kasvu parantaa kuntien palveluja, alentaa kuntien muita veroja ja maksuja sekä parantaa kuntatalouden tasapainoa (ks.

Lyytikäinen ym. 2024). Valtion verotulot voidaan käyttää valtion järjestämiin palveluihin, muiden verojen alennuksiin tai valtion talouden tasapainottamiseen.

Kuntien jako-osuuksissa asukasluvun painon rajoittaminen 40 000 asukkaaseen heikentää suurten kuntien asemaa pienten eduksi. Ei ole selvää perustetta, miksi pienten kuntien tulisi hyötyä merituulivoimaloista asukasta kohden enemmän kuin suurten kuntien. Asukaslukuun liittyvä epäjatkuvuus merituulivoimaloiden hyödyissä heikentää myös pienten kuntien kannusteita kuntaliitoksiin.

Merituulivoiman verotusarvot ovat olleet selvästi sähköntuotoltaan vastaavia maatuulivoimaloita korkeampia. Arvostamislain muutoksilla pyritään lähentämään meri- ja maatuulivoimaloiden verotusta. Muutos vahvistaa kannusteita merituulivoiman rakentamiseen maatuulivoiman sijaan. Merituulivoiman kannusteiden vahvistaminen on perusteltua, sillä maatuulivoimaloiden maisemahaitat ovat asuntohintoihin perustuvan tutkimusnäytön perusteella merkittäviä (ks. Gibbons 2015 ja Dröes ja Koster 2016). Merituulivoimalat sijaitsevat kauempana asutuksesta, joten alueen asukkaille koitua suora haitta jää oletettavasti pienemmäksi. Maatuulivoiman ja merituulivoiman luontohaittojen suuruutta on hankala vertailla yleisellä tasolla ja kaikesti riippuu kunkin hankkeen erityispiirteistä. Niiden minimoiminen on syytä toteuttaa muun sääntelyn ja lainsäädännön keinoin.

Tuulia Hakola-Uusitalo
Ylijohtaja
VATT

Teemu Lyytikäinen
Tutkimusprofessori
VATT

Lähteet:

Dröes, M.I., Koster, H.R., 2016. Renewable energy and negative externalities: The effect of wind turbines on house prices. *Journal of Urban Economics* 96, 121–141.

Gibbons, S., 2015. Gone with the wind: Valuing the visual impacts of wind turbines through house prices. *Journal of Environmental Economics and Management* 72, 177–196.

Kari, S., Rauhanen, T., Eerola, E., Kosonen, T., Lyytikäinen, T., & Saarimaa, T., 2013. Hyvän veropolitiikan periaatteet. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus: VATT analyysi. VATT Julkaisut 63

Lyytikäinen, T., Ramboer, S. ja Toikka, M. (2024): Fiscal transfer to local governments and the distribution of economic activity, VATT Working Paper 171.